

İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Etkileşimli Defter Deneyimleri*

Elementary School Fourth Graders' Interactive Notebook Experience

Gülcihan Oral, Özlem Baş

Yazar Bilgileri

Gülcihan Oral
Öğretmen, Hacettepe
Üniversitesi, Sınıf Eğitimi,
guloralcihan@gmail.com

Özlem Baş
Doç. Dr., Hacettepe
Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Sınıf Eğitimi,
ozlembas@hacettepe.edu.tr

ÖZ

Bu araştırma ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde etkileşimli defter kullanımına ilişkin deneyimlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma nitel araştırma deseninde eylem araştırması olarak yürütülmüştür. Araştırma Edirne'de bir devlet okulunda, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle 25 öğrenci ile bireysel ve yüz yüze olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçları; öğrencilerin Türkçe dersinde etkileşimli defter kullanımından hoşlandıklarını, defterin derse olan ilgiyi arttırdığını, öğrencilerin konuları daha iyi anladıklarını ifade ettiklerini ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan 25 öğrencinin tamamı etkileşimli Türkçe defter kullanımına devam edilmesini istemiştir. Defterin bir ürüne dönüşerek öğrenciler tarafından saklanacağı, konu tekrarı yapacakları, çalışmalarından bir hatıra olduğu tespitleri ile defterin bittikten sonra 25 öğrencinin tamamının etkileşimli defter kullanımına değer verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler etkileşimli defter kullanırken problem yaşamadıklarını, defterde değiştirmek istedikleri bir çalışma olmadığını dile getirmiş, etkileşimli defter kullanımının kolay olduğunu belirtmişlerdir. Etkileşimli Türkçe defterinde öğrencilerin en çok ilgilerini çeken bölümün ham bilginin ürüne dönüştürüldüğü defterin sol kısmı olduğu tespit edilmiştir. Bu kısımda konular işlenirken öğrenci ve materyal arasında ortaya çıkan etkileşim somutlaştırılmayı sağladığından yaratıcılığı geliştirmiş, öğrencinin defter kullanıma olumlu bakış açısı kazanmasını sağlamıştır.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler
Etkileşimli Defter
Türkçe Öğretimi
Türkçe Dersi Uygulamaları
Motivasyon

Keywords
Interactive Notebooks
Teaching Turkish
Implementations in Turkish
Classes
Motivation

Makale Geçmişi
Geliş: 30.06.2022
Düzeltilme: 22.08.2022
Kabul: 01.10.2022

ABSTRACT

This paper aims to reveal the fourth graders' experiences of interactive notebook practice used in elementary school Turkish classes. The study was carried out as action research in qualitative research design. The research was carried out in a public school in Edirne with 25 students selected with convenience sampling method through individual and face-to-face semi-structured interviews. The data were analysed by content analysis. The results demonstrated that students enjoyed the interactive notebook, the notebook increased interest in Turkish classes, and the students understood the subjects better due to using the interactive notebook. It was concluded that it was an implementation that should continue in Turkish classes, that notebooks were turned into products which could be preserved by students and through which students could revise what they had learnt. The students said that they did not have any problems using interactive notebooks, and that they did not have parts that they wanted to change in their notebooks, and they also found the implementation easy and simple. The part that attracted their interest the most in interactive Turkish notebook implementation was the left-hand side of their notebooks- the place where raw knowledge was turned into a product. The part developed meaning and creativity and helped students to gain positive perspectives because making subjects interactive enabled them to concretize the subjects.

*Bu makale birinci yazar tarafından ikinci yazar danışmanlığında gerçekleştirilen proje çalışmasından üretilmiştir.

Makale Türü

Araştırma

Önerilen Atıf Oral, G. & Baş, Ö. (2022). İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin etkileşimli defter deneyimleri. *TEBD, 20*(3), 866-887. <https://doi.org/10.37217/tebd.1138368>

Giriş

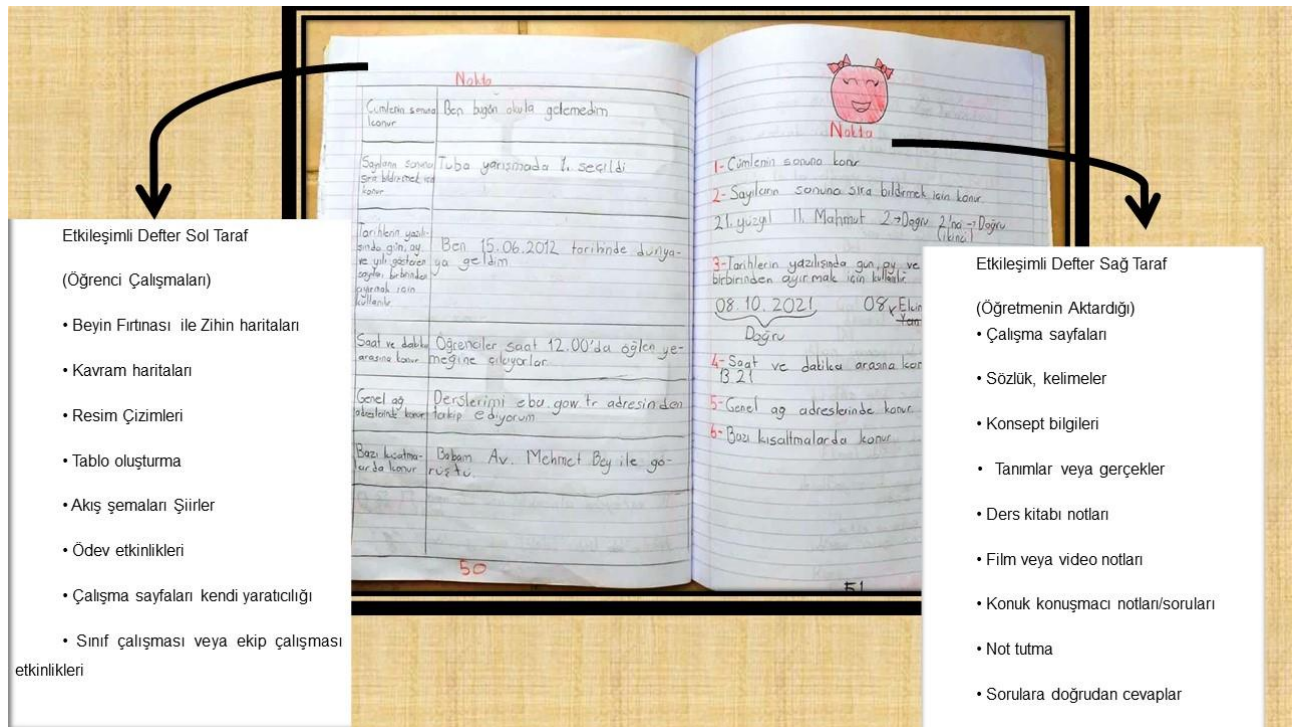
Devletimizin birliği ve varlığının teminatı olarak ana dil Türkçenin eğitimi büyük önem taşımaktadır. Türkçenin doğru, etkili ve güzel kullanımının ilkokul yıllarından itibaren sevdirmesi ve temel kurallarının etkili öğretilmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle ilkokul öğretmenlerine büyük bir görev düşmekte ve sınıf öğretmenleri ders etkinliklerini tasarlariken bu hususta bilinçli olmaladırlar.

Dil ğretiminde sınıf içi çalışmalarda çeşitli görevler ve dil ödevleri ile ana dil ğretimi etkinlikleri yapılmalıdır. Bada ve Olesgun'a (2015) göre öğretmenlerin bilgiyi basitçe aktaramaması önemli bir sorundur. Öğrenciler bilgiyi keşfetmekte ardından bilgiyi dönüştürerek bu bilgiyi eskileriyle karşılaştırmaktadır. Böylece yapılandırmacı yaklaşım ile öğrencinin öğrenme süreci boyunca aktif olması sağlanmaktadır. Yapılandırmacı ğrenme yaklaşımı bilginin ğrenci tarafından düzenlendiğini, farklı biçimlerde somutlaştırılarak birbirleriyle uyumlu kısımlarının zihinde onaylandığı ve buna paralel olarak süreçte bireyin bu bilgileri harmanlamasında çok büyük değişiklere sahip olduğunu belirtmektedir. Bilginin yapılandırılması yaklaşım olarak Koç ve Demirel (2004) tarafından epistemolojik bir bakış açısı olarak ele alınmıştır (s. 178). Öğrencilerin bilgiyi yapılandırması süreç gerektirir, bu nedenle Arslan'a (2009) göre Türkçe derslerinde verilmek istenen kazanımlar süreç değerlendirme yöntemleriyle değerlendirilmelidir. Yapılandırmacı yaklaşım ile ders işlenirken sınıf içi etkinliği arttıracak hususlara önem verilmelidir. Öğrencilerin sınıfta etkin olmasını ve bunun yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde öğrenme öğretme sürecine yansımalarını farklı araştırmacılar şu şekilde ele almışlardır: Türkçe dersinde hazırlık, anlama, metin aracılığı ile öğrenme, kendini ifade etme ve lme ve değerlendirme aşamalarında her öğrencinin etkin duruma gelmesi için ğretmen dersini organize etmelidir (Güneş, 2009). Böylece zerk öğrenme sağlanacaktır çünkü öğrenmenin sorumluluğunu alan, kendi bilgilerinin denetleyen aynı zamanda değerlendiren, amaçlarını ve hedeflerini bilen, anlayan, anladıklarını uygulayan, bireysel hızında ilerleyen öğrenciler özerk öğrenen öğrencilerdir (Tok, 2011). Yaşam boyu öğrenen öğrencilerin yetiştirilmesi için özerk öğrenmenin tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir (Yurdakul, 2016, s. 78).

Derslerde işlenen her etkinliğin bir önceki etkinlikten farklı düzenlenmesi önem arz eder. Böylece ğretme öğrenme sürecindeki tekdüzeliğin ve sıkıcılığın önüne geçilecektir (Demir ve Yapıcı, 2007). Etkileşimli defterler, sınıf içinde farklı etkinliklerle öğrenciyi aktif kılacak bir uygulamadır. Etkileşimli defter; öğrencilerin iř birliği yapmak, düşüncelerini gözden geçirmek ve etrafındaki dünya anlayışını derinleştirmek için kullandıkları bir araçtır. Hem öğrenilen içeriği (girdi) hem de kazanılan yansıtıcı bilgiyi (ıktı) gösteren, yıl boyunca bir öğrencinin çalışmasının en yüksek noktasıdır (Marcarelli, 2010, s. 2). Bazı araştırma sonuçlarında etkileşimli defterin öğrencilerin farklı öğrenme özelliklerine yani çoklu zekâya hitap ederek konuları anlamasında olumlu sonuçlar ortaya koyduğu

bunun sebebi ise öğretmenlerin çekici, rahat ve farklı türde uyarılarla öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için ders planlaması yapmalarıdır (Wist, 2006, s. 30). Etkileşimli defter çalışmaları çoklu zekâ yaklaşımına dayanmaktadır (Endacott, 2007). Çoklu zekâ yaklaşımının öğrenme modeli etkinlikleri, etkileşimli defterler çalışmalarını desteklemektedir. Etkileşimli defter sağ ve sol kısımlarıyla birbirinden ayrılmış bir defterdir. Sağ kısım öğretmen tarafından ders esnasında öğrenciye sunulan bilgilerin deftere aktarılması için kullanılmaktadır. Sol kısım ise öğrencini, sağ tarafta öğretmenin sunduğu bilgileri tablolar, şemalar, grafik düzenleyiciler, haritalar, şarkılar, şiirler gibi yollarla yaratıcılığını kullanarak yeni bir biçime dönüştürdüğü bölümdür (Endacott, 2007; Wist, 2006). Defterin sol bölümünde öğrenciler normal işlenişin ötesine geçerek dersi daha iyi anlamak için içeriği yeni bir biçime dönüştürürler (Jaladanki, Bhattacharya, 2015; Wist, 2006). Mallozzi'ye (2013) göre etkileşimli defterler, öğrendiklerini kaydetme ve yansıma yoluyla çalışmalarını anlamlı şekillerde bireysel olarak yeni bir biçime dönüştürme fırsatları sunan üst bilişsel öğretim araçlarıdır.

Şekil 1 ve 2'de etkileşimli not defterinin her iki tarafındaki içerik aracılığıyla ne tür bilgilerin gösterilebileceğine ilişkin bir örnek verilmiştir.

Şekil 1. Etkileşimli Türkçe Defteri

Şekil 2. Ekileşimli Türkçe Defteri

Etkileşimli defterler not alma, kavram haritalama ve bilginin başka bir biçime dönüştürülmesi gibi öğretim stratejilerinin yanı sıra öğrencilerin en iyi nasıl öğrendiğine dair araştırmalara dayanmaktadır (Wist, 2006, s. 6). Etkileşimli defterler ile çalışmak için ayrıntılı araç gereç gerekmemektedir (Wilson, 2015). Marcarelli'ye göre (2010) etkileşimli defterler, öğretimi zenginleştirmekte, öğrenci başarısını ve iletişimini geliştirmekte, eğlenirken çalışmayı sevdirmekte, öğrencilerin gururlanmasını sağlamakta, öğrenmeyi içselleştirmekte, mantıklı yazma, organize olma ve öz değerlendirme becerilerini geliştirmektedir. Williams, Dibella, Bruner ve Baker (2016) etkileşimli defterlerin, sınıfta öğrenmeyi özendirmek için kullanılacak çeşitli uygulamalarından bahsetmektedir. Etkileşimli defter bir dersteki yazılı, sözlü ve açıklayıcı formlar aracılığıyla metinle etkileşimi arttırmaktadır. Okul ve ev arasında ödev sistemi için de etkileşimli defterler özendiricidir. Öğrencilere kendi defterlerini oluşturmak sorumluluk kazandırır. Hem öğrenciler hem de öğretmenler, etkileşimli defterin sağladığı değerlendirme ve yansıtma ile değerlendirmeye dönük anlayış geliştirmektedirler. Öğrencilerin çalışmaları etkileşimli defterlerde saklanır; defter öğrenme etkinliklerinden elde edilen bilgilere, kolay ulaşmak için öğrenenlerin zihinlerinde depolanmaktadır. Etkileşimli defterler, öğrencinin iletişim kurma, sorumluluk alma, değerlendirme süreci boyunca etkin bir öğrenci olma ve bilgiyi düzenleme yeteneğini geliştirir. Etkileşimli defter kullanımına yönelik araştırmalar etkileşimli defterin; öğrencilerin yazma becerisi üzerinde olumlu bir etki yarattığı, öğrencilerin sınavlara çalışmasında kolaylık sağladığı, bilimsel kavramların öğrenciler tarafından daha kolay anlaşılmasını sağladığı, devamsızlıktan sonra eksikliklerin daha kolay tamamlandığı, defterin öğrencileri motive ettiği, öğrenmede kontrolün öğrencilerin elinde olduğu, öğrencilerin anlamlı öğrenmeye değer verdiği aynı zamanda öğrenmelerini kontrol etmek için gereken bilgi ve becerilerin farkına vardığını böylece öğrencilerin kendilerine güvenmelerini ve odaklanmalarını sağlayarak başarılarını artırdığı, bilgiyi dönüştürerek gerçek öğrenmenin gerçekleştiğini ortaya

koymuştur (Braxton, 2010, s. 79; Johnson, 2013, s. 41; Lauterbach, 2016, s. 25; Morton, 2017, s. 25; Waldman ve Crippen, 2009; Yi, 2012, s. 20).

Marcarelli (2010) etkileşimli defterlerde kullanılan stratejilerin çoğunun (sorgulama, özetleme, analiz etme, görselleştirme, ikili tartışmalar, değerlendirme, bağlantı kurma, yorumlama, paylaşma gibi) tüm disiplinler için geçerli olduğunu söylemektedir (s. 163). Öğrencilerin en çok kullandıkları yöntemlerin başında yazıların altını çizme ve dikkati yoğunlaştırma gelirken en az bilgi şeması oluşturma ve tablolaştırmanın kullanıldığı belirlenmiştir (Gürsel ve Akçay, 2021). Öğrenme-öğretme süreci boyunca etkinliklerin bilgi ve kavrama basamaklarında kalmaması için öğrenmeyi öğrenme, kendini yönlendirme, medya okuryazarlığı, esneklik ve uyum becerilerini kazandırıcı, destekleyici teknolojilerin kullanımını sağlayan, sorgulama ve probleme dayalı yaklaşımları ve üst düzey düşünme becerilerini birleştiren yenilikçi öğrenme etkinlikleri artırılmalıdır (Erdamar ve Barası, 2021).

Alanyazın (Mallozzi, 2013; Marcarelli, 2010; Wist, 2006; Yaylak, 2020; Yi, 2012) etkileşimli defteri öğrencilerin aktif olarak bilgiyi yapılandığı, aynı zamanda ürün olarak süreç değerlendirmeyi kapsayan defter olarak tanımlamaktadır. Bu durumda etkileşimli Türkçe defteri kullanımı 2019 Türkçe Dersi Programı'nın beklentilerini desteklemektedir. Yurt dışında etkileşimli defter çalışmalarının öğrencinin öğrenmesini desteklediğine dair araştırmalar yer alır (Braxton, 2010; Johnson, 2013; Lauterbach, 2016; Marcarelli, 2010; Morton, 2017; Waldman ve Crippen, 2009; Wilson, 2015; Yi, 2012; Young, 2003). Ayrıca Türkiye'de Yaylak (2020) tarafından yürütülen etkileşimli sosyal bilgiler defteri kullanımının öğrencilerin öğrenmelerini destekleyerek, üretkenliğe geçişine katkı sağladığını ortaya koyduğu bir araştırmasına rastlanmıştır.

Türkiye'de etkileşimli defter kullanımı gerek alanyazında gerekse uygulamada çok bilinen bir etkinlik değildir. Öğretmenlerin kişisel inisiyatifine kalmış olan etkileşimli defter uygulamalarıyla ilgili örnekler sunan araştırmaların hem teorik hem de pratikte yaygınlaşması önem arz etmektedir. Bu nedenle araştırmanın etkileşimli defterin sınıf içi kullanımı konusunda öğretmenlere örnekler sunacağı ve Türkçe öğretimi alanyazınında bu konuya dikkat çekeceği düşünülmektedir.

Bu bağlamda araştırmanın amacı, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde etkileşimli defter kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

İlkokul dördüncü sınıf öğrencileri etkileşimli Türkçe defteri kullanırken;

- 1) Hissettikleri duygular nelerdir?
- 2) Yapılan etkinliklerin faydalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- 3) Karşılaştıkları problemler nelerdir?

Yöntem

Sosyal bilimlerdeki araştırmalarda çalışılan olay ve olgular kendi ortamları içinde incelenmekte ve araştırmacı bu olay ve olguları ayrıntılı bir biçimde ve derinlemesine açıklamaya, yorumlamaya çalışmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s. 27). Bu araştırma nitel araştırma modeliyle desenlenmiştir. Nitel araştırma, bir sahanın ya da sosyal hayatın bir bölümüyle uzun süreli ve yoğun bir etkileşim süreciyle gerçekleştirilir. Sözü edilen süreçler bireylerin, grupların, toplumların ve örgütlerin gündelik yaşamlarını sergilemektedir (Miles ve Huberman, 2021). Araştırma, eylem araştırması olarak yürütülmüştür. Yıldırım ve Şimşek (2021) eylem araştırmasını, bir okulda çalışan yönetici, ğretmen, eğitim uzmanı veya diğer tür kuruluşlarda çalışan mühendis, yönetici, planlamacı, insan kaynakları uzmanı gibi bizzat uygulamanın içinde bir uygulayıcının doğrudan kendisinin ya da bir araştırmacı ile birlikte gerçekleştirdiği ve uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ya da hlihazırda ortaya çıkmış bir sorunu anlama ve çözmeye yönelik sistematik veri toplamayı ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımı olarak tanımlar. Eylem araştırmasında uygulama içinde yer alan bireyler kendi doğal ortamları içinde uygulama sürecini doğrudan gözleyebilme, sürece uygun veri toplama yöntemleri belirleyebilme, toplanan verileri analiz sonucunda ortaya çıkan bulgulara göre yeniden veri toplama gibi kararları esnek bir yapı içinde alabilme olağanına sahiptirler (s. 320). Bu araştırmada etkileşimli Türkçe defterinin dördüncü sınıftaki kullanımına ilişkin yapılan çalışmalar örneklerle betimlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmaya 25 ilkokul 4. sınıf ğrencisi gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada kolay ulaşılabilir örnekleme esas alınmıştır. Araştırmacı alışmayı Edirne'nin Uzunköprü içesinde bir devlet okulunda kendi sınıfındaki öğrencilerle yürütmüştür.

Araştırma Süreci ve Verilerin Toplaması

Araştırma 2021-2022 eğitim ğretim yılında Edirne'nin bir devlet ilkokulunda dördüncü sınıf öğrencileriyle yürütülmüştür. Araştırma sürecinde Őubat-Mayıs 2022 döneminde işlenmesi gereken konular etkileşimli defter uygulamalarına dönüştürülmüştür. Araştırmacının kendi sınıfında bulunan 25 ğrenci etkileşimli defter oluşumunu ilk defa deneyimlemiştir. Katılımcılar ile kırk ders saati etkileşimli defter çalışması yapılmıştır. Mill Eğitim Bakanlığının belirlediği kazanımlar ve ders kitabı metinleri doğrultusunda araştırmacı tarafından çalışma planı oluşturulmuştur. Bu plan süresince yirmi ders saati araştırmacının yönlendirmesiyle, kalan yirmi ders saati de öğrencilerin bireysel olarak etkileşimli defter kullanımı sağlanmıştır. Etkileşimli defter kullanımda araştırmacı olan sınıf ğretmeni tarafından anlatılan konunun defterin sağ bölümüne katılımcı tarafından not alınması, sol bölümde ise tablolar, çizelgeler, grafik düzenleyicileri, renkli sayfalar, resimler, boyamalar, kes yapıştır, cep oluşturma, kğit katlama gibi çalışmalarla verilen ham bilginin uygulamaya

dönüştürülmesi hedeflenmiştir. Bu defterin ürün odaklı olmasındaki amaç bilgiyi transfer edip katılımcının kendi belirlediği, etkileşimli bir çalışma oluşumu gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin etkileşimli defter uygulaması ile üretici boyutuna geçmeleri hedeflenmiştir. Etkileşimli Türkçe Defteri (ETD) kullanımı başlangıçta araştırmacı tarafından yönergelerle yapılırken süreç ilerledikçe öğrenciler bağımsız olarak defterlerini etkileşimli biçime dönüştürmüştür. Bu süreçte araştırmacı öğrencilerin fikirlerinin ve ürünlerinin ortaya çıkması için destekleyici olmuştur. ETD için özel bir materyal gerekmemektedir; öğrenciler kullanmak istedikleri araç gereçleri yanlarında getirmiştir.

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu formda kullanılan sorular alanında uzman (biri Prof. Dr. ve biri Doç. Dr.) iki akademisyen ve iki öğretmen (sınıf eğitimi alanında 10 yıl tecrübesi olan sınıf öğretmeni) olmak üzere dört uzmandan görüş alınıp uygulanmıştır. Görüşme öncesinde öğrenci velilerinden gerekli izinler alınmış ve öğrencilere araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. ETD kullanımının herhangi bir değerlendirmeye tabi tutulmayacağı öğrenci ve velilere açıklanmıştır. Öğrencilerle birebir görüşmeler etkileşimli defter uygulaması bittikten sonra yapılmıştır. Öğrencilerin kendi tercih ettikleri zaman diliminde ve sessiz bir ortamda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler eğitim öğretimi aksatmamıştır. Görüşmeler ortalama 8 ile 10 dakika sürmüştür ve ses kaydı alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşme kayıtlarının gizliliği ve güvenilirliğine yönelik gerekli önlemler alınmıştır. Katılımcıların gizliliğini sağlayabilmek için Ö1, Ö2 şeklinde katılımcı sayısı kadar kodlama yoluna gidilmiştir.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma 05.02.2022 tarih ve 00002017503 sayılı Hacettepe Üniversitesi Senatosu Etik Komisyonu izni ile etik açıdan uygun bulunmuştur. Araştırmanın yazım sürecinde bilimsel ve alıntı kurallarına uyulmuştur. Öğrencilerle yapılan birebir görüşmeler sonucunda toplanan veriler üzerinde hiçbir değişiklik yapılmamıştır. Öğrenci görüşlerinin tamamı araştırmaya dahil edilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Problemi ve Görüşme Sorularının İlişkisi

<i>Araştırma Alt Problemleri</i>	<i>Görüşme Soruları</i>
Dördüncü sınıf öğrencilerinin etkileşimli Türkçe defteri kullanımda hissettikleri nelerdir?	1. Etkileşimli Türkçe defter kullanımını nasıl buldun? 2. Etkileşimli Türkçe defter kullanmadan önce neler hissettin? 3. Etkileşimli Türkçe defter kullanım esnasında neler hissettin? 4. Etkileşimli Türkçe defter kullanımı ile ilgili hoşlandığın yönler nelerdir? 5. Etkileşimli Türkçe defter kullanımı ile ilgili hoşlanmadığın yönler nelerdir?
Dördüncü sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretiminde etkileşimli defterin kullanımının faydalarına ilişkin görüşleri nelerdir?	6. ETD kullanımı ile Türkçe dersine olan ilgini nasıl tarif edersin? 7. Türkçe ders konularını öğrenmede ETD sana nasıl bir katkı sağladı? (ETD kullanımı ile Türkçe dersi konularının anlaşılabilirliği hakkında ne düşünüyorsun? ETD kullanımının sana ve arkadaşlarına katkısı olduğunu düşünüyor musun? Nasıl bir katkı sağlamıştır?) 8. Türkçe ders konularını öğrenmede ders dışındaki zamanlarda etkileşimli defterini nasıl kullandın? 9. ETD bittikten sonra defterinin senin için önemi nedir? 10. ETD Türkçe derslerinde kullanmaya devam etmeye ilişkin görüşlerin nelerdir?

Dördüncü sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretiminde etkileşimli defteri kullanımı sırasında yaşadıkları problemler nelerdir?	11. En çok ve en az ilgini çeken etkileşimli defter kullanımı hangisiydi, neden? 12. Sana göre, ETD ile çalışmanın zorluk derecesi nedir? 13. Etkileşimli Türkçe defter kullanımı sırasında seni zorlayan çalışmalar oldu mu? Hangi çalışmalar seni zorladı? Zorlandığın çalışmaların nasıl değişmesini isterdin?
---	---

Verilerin Analizi

Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanan görüşme verileri araştırmacılar tarafından içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi, toplanan verilerin derinlemesine analiz edilmesini gerektirir aynı zamanda önceden belirgin olamayan temaların ve boyutların ortaya çıkarılmasına olanak tanır (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s. 243). Verilerin analizinde öncelikle görüşme sırasında katılımcılardan alınan ses kayıtları yazılı belge hâline getirilmiştir. Veriler kodlanarak kategoriler ve temalar oluşturulmuştur. Temalar düzenlenmiş ve bulgular yorumlanmıştır. Nitel araştırmalarda veri analizi çeşitlilik, yaratıcılık ve esneklik anlamındadır. Her nitel araştırma farklı özelliklere sahiptir. Veri analizi de birtakım yeni yaklaşımları gerektirir (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s. 239). İçerik analizi, belirli kuralları olan kodlamalarla bir metnin bazı kelimelerinin daha küçük içerik bölümleri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır (Büyükoztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013, s. 253).

Geçerlik ve Güvenirlik

Tablo 2’de belirtildiği gibi araştırma verilerinin toplanması ve analizi sürecinde geçerlilik ve güvenirliliğe yönelik kavramları sağlamak için önlemler alınmıştır. Bu bağlamda inandırıcılık sağlamak amacıyla derinlik odaklı veri toplanmış, verilerin analizinden sonra uzman incelemesi yapılmıştır. Aktarılabilirlik sağlamak amacıyla ayrıntılı betimleme, verilerin tutarlılığı açısından sınıf eğitimi alanında bir Doç. Dr. tarafından inceleme yapılmıştır. Bu amaçla sınıf eğitimi alanında bir akademisyen kod ve kategorileri kontrol ederek kodların mantıksal açıdan tutarlılığını incelemiştir. Verilerin teyit edilebilirliğini sağlamak için bütün veri kayıtları bilgisayar ortamına aktarılmış ve dijital ortamda saklanmıştır. Araştırmacılar verilerin başka araştırmacılar tarafından rahatça kullanılıp kullanılmayacağı hususunda kendi aralarında bir toplantı yapıp teyit incelemesi kapsamında verileri düzenlemişlerdir.

Tablo 2. Geçerliliği ve Güvenirliliği Sağlamak Amacıyla Kullanılan Stratejiler

<i>Nitel Araştırmada Eş Değer Kavramlar</i>	<i>Araştırmada Kullanılan Stratejiler</i>
İnandırıcılık	Derinlik odaklı veri toplama Uzman incelemesi Katılımcı teyidi
Aktarılabilirlik	Ayrıntılı betimleme
Tutarlılık	Tutarlılık incelemesi
Teyit edilebilirlik	Teyit incelemesi

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. b.). Ankara: Seçkin Yayıncılık kaynağından alınmıştır.

Bulgular

Bulgular, ETD kullanımına ilişkin öğrencilerin hissettikleri, Türkçe öğretiminde etkileşimli defterin kullanılmasının faydalarına yönelik öğrenci görüşleri, Türkçe öğretiminde etkileşimli defterin kullanımı sırasında öğrencilerin yaşadıkları problemler olarak üç temada yapılandırılmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“İlkokul dördüncü sınıf öğrencileri etkileşimli Türkçe defteri kullanımında hissettikleri duygular nelerdir?” sorusuna cevap aramak için yapılan analizler sonucunda 4. sınıf öğrencilerinin ETD kullanımı hakkındaki hislerine yer verilmiştir.

Tablo 3. Etkileşimli Türkçe Defteri Kullanımında Öğrencilerin Hissettikleri

<i>Tema: Etkileşimli Türkçe defter kullanılmasında öğrencilerin hissettikleri</i>		
<i>Kategoriler</i>	<i>Kodlar</i>	<i>N</i>
ETD genel düşünce	Hoşlanma	24
	Güzel	18
	Eğlenceli	12
	Sevdim	6
	İyi	5
	Kitap gibi	2
	Karışık	1
	Yararlı	1
	Hoşlanmama	1
ETD kullanımına olan his	Mutluluk	19
	Heyecan	10
	Merak	6
	Sevinme	5
	Şaşkınlık	1
	Yanlış yapmaktan korkma	1

Tablo 3’te katılımcıların ETD kullanımı hakkında olan genel görüşlerinde 24 öğrencinin hoşlandığı, 18 öğrencinin güzel olarak tanımladığı, 12 öğrencinin eğlendiği, altı öğrencinin sevdiği, beş öğrencinin beğendiği, bir öğrenciye karışık geldiği, bir öğrencinin defter kullanımını yararlı bulduğu tespit edilmiştir. ETD kullanımından sadece bir öğrencinin açma kapama yöntemi ile kes, yapıştır, yaz çalışmasından hoşlanmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ham verilerden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Ö1: “Hoşlanmadığım çalışma olmadı, hepsi çok güzeldi.”

Ö4: “Mesela defterimize bir tane resim yapıştırdıktan sonra altına bir şeyler yazıyorduk. Onu ben sevmiyordum sadece.”

Ö9: “Mesela çok güzel, görünüşünü beğeniyorum. İçindeki yaptığımız etkinlikleri beğeniyorum.”

Ö10: “Hoşlanmadığım yok.”

Ö14: “Bence güzel ama birazcık karışık gibi ama ben sevdim”

Ö16: “Hepsini çok sevdim, beğenmediğim yoktu.”

Ö19: “Güzeldi, eğlenceliydi.”

Ö22: “Çok güzel bence hem de çalışmak daha rahat oluyor. Çünkü tablolarla daha rahat anlayabiliyorsun.”

Ö23: “Öğretmenim ben bu aktiviteyi sevdim. Etkileşimli defter yaptığınız için bana güzel bir şey gibi geldi. Etkinlik yapmayı çok seviyorum. O yüzden bence güzeldi. Eğlendim.”

Ö24: “Öğretmenim ben bu etkileşimli Türkçe defteri çalışmasını çok iyi buldum. Kitap gibi, herhangi bir konuyu bulmak istediğimde hemen konuyu yazdığımız sayfayı açıyorum, hemen buluyorum. Ve hızlıca yapıyorum. Böylece çalışmam çok kolay oluyor.”

ETD kullanımına ilişkin öğrencilerin hisleri sıralandığında 19 öğrenci mutlu olduğunu, 10 öğrenci heyecanlandığını, altı öğrenci merak ettiğini, beş öğrenci sevdiğini, bir öğrenci şaşırdığını ve bir öğrenci de korktuğunu dile getirmiştir. Ham verilerden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Ö1: “Ben bu defteri yaparken çok mutlu olmuştum, çok heyecanlanmıştım.”

Ö4: “Çok güzeldi. Onu yapmak istiyordum. Siz onu söyleyince sevindim, çok güzel bir şey yapacağız diye.”

Ö5: “Çok seviyordum etkileşimli defterimi ve okuyorum. Tekrar yapmak için sizden bekliyorum.”

Ö8: “Mutlu oldum. Bir de merak ettim, nasıl bir defter olacak diye.”

Ö9: “Biraz heyecanlandım. Yanlış yapacağım diye birazcık korktum. Uygulama esnasında heyecanımı ve korkumu yendim.”

Ö10: “Sevindim... Yaparken çok güzel hissettim, renk renk, çok güzel hissettim.”

Ö24: “Öğretmenim benim içimde bir merak oldu. Etkileşimli defterimi nasıl yapacağız? Sonra İstiklal Marşı'nı yazmak aklıma yattı ama kapağı nasıl süsleyeceğiz gibi sorular belirdi aklımda. Biraz şaşırdım, baya da sevindim.”

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Öğrencilerin Türkçe dersinde etkileşimli defter kullanımının faydalarına ilişkin görüşleri nelerdir?” Sorusuna cevap aramak için verilerin analizinden elde edilen bulgulara Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4. Etkileşimli Türkçe Defteri Kullanımının Faydalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

<i>Tema: Etkileşimli Türkçe Defteri Kullanımının Faydaları</i>		
<i>Kategoriler</i>	<i>Kodlar</i>	<i>N</i>
ETD kullanmaya devam etmesine ilişkin görüşler	Devam etsin	25
	İlgiyi artırması	23
ETD kullanımı ile Türkçe dersine olan katkı	Konu anlaşılması	23
	Konu tekrarı yapılması	23
	Türkçe dersine ilgi	1
ETD bittikten sonra defterinin önemi	Saklamak	19
	Konu çalışmak	4
	Hatıra	2

Tablo 4’te ilk kategoride ETD kullanımının devam etmesine ilişkin bulgularda 25 öğrenci Türkçe dersinde defterin kullanılmasına devam edilmesini istediğini dile getirmiştir. Hiçbir öğrenci ETD’nin kullanılmamasına yönelik görüş bildirmemiştir. Ham verilerden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Ö2: "Bence devam etmeli, eğlenceli."

Ö4: "Öğretmenim yani ben Türkçe defterimin devam etmesini isterim. Çünkü çok güzel anlıyordum. Daha detaylı anlıyordum."

Ö13: "Bence devam etmeli çünkü güzel, sevdim."

Ö14: "Güzel, ortaokulda da devam etse bence güzel olur. Ortaokulda, lisede, üniversitede bunun gibi şeyleri öğretmenler düşünebilirler, daha iyi olur."

Ö23: "Öğretmenim bence biz bunu ilerletelim. Çünkü hem öğreniyoruz yaparken hem de eğleniyoruz."

Ö24: "Bence devam etmeli. Çünkü hem bizim Türkçe dersimize olan merakımızı arttırıyor. Böyle etkinlikleri daha çok yapmak istiyoruz. Hem böyle devam ederse bu etkinliklerden dolayı benim arkadaşlarım da Türkçe dersine daha çok merak sardırır. Bir iki arkadaşım hep matematik dersini en çok sevdiğini, başka hiçbir ders ona denk gelemez derken, bu etkileşimli defterden sonra en sevdikleri ders Türkçe'ye döndü. Bu yönden Türkçeye çok merak sarıyoruz."

ETD kullanımının Türkçe dersine olan katkısı incelendiğinde 23 öğrencinin derse ilgisinin arttığı, konuları daha anlaşılır buldukları, defterle konu tekrarı yaptıkları tespit edilmiştir. ETD kullanımı ile Türkçe dersine olan ilginin bir öğrencide değişmediği bulgusuna ulaşılmıştır. Ham verilerden örneklerle aşağıda yer verilmiştir:

Ö3: "İlgim aynı, değişme olmadı."

Ö5: "Kitapla daha zor anlıyordum. Şimdi biz kitapta yer verilmiş, oraya yazıyoruz ama defterde kendimiz oluşturuyoruz o şeyi. Mesela tahmin yazıyoruz, tahmini çıkarıyoruz sonra özet yazıyoruz. Ama onda tahmini yazmaya çok az yer var. Ama biz dolduruyoruz, çoğullaştırıyoruz onu defterde."

Ö15: "Bu defteri yaptıkça daha çok öğreniyorum ve daha çok bilgi ediniyorum."

Ö15: "Ben bu defteri çok sevdim. Konular anlaşıldı. Konular hem çok eğlenceli hem çok bilgili bir ders Türkçe. Hem de o defteri yaparken çok şey anladım. Konular da anlaşıldı."

Ö12: "Arttırdı. Türkçeye ilgimi arttırdı. En sevmediğim ders Türkçeydi. Artık en sevdiğim derslerden oldu. Türkçe çok zor geliyordu, hiç anlamıyordum. Artık çok güzel anlıyorum."

Ö16: "Önceden Türkçe dersini şimdi sevdiğimden daha az severdim. Ama şu an da daha çok sevmeye başladım. Çünkü etkileşimli mesela aç kapamalı yapıyoruz. Sonra katlamalı bir şeyler yapıyoruz. Sonra şiir yazıyoruz bazen. Bazen metinleri özet yapıyoruz."

Ö17: "Türkçe o kadar sevmediğim bir dersti ama Türkçe defteri öyle bir defter yapınca artık Türkçe dersini sevmeye başladım."

Ö20: "Açıkçası öğretmenim ben sayısalcıydım ama Türkçeyi de sevmeye başlattı bana bu defter."

Ö21: "Arttırdı gerçekten. Normalde benim birinci ve ikinci sınıfta benim Türkçem pek iyi değildi. Türkçeyi pek sevmeydim ama etkileşimli Türkçe defteri uygulaması sayesinde ilgim arttı bir de Türkçeyi daha çok sevmeye başladım."

Ö22: "Baktım, konuları tekrar ettim."

ETD tamamlandıktan sonra defterin önemine ilişkin öğrencilerle yapılan görüşmelerde 19 öğrencinin defterini saklayacağını, dört öğrencinin konu tekrarı yapmak için çalışacağını, iki öğrenci

için de defterin hatıra olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu konuda ham verilerden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Ö5: “Emek vererek yazdık. (...) Öğretmenim siz atın deseniz ben hem kendim çalışmam için hem de kardeşim için annem ve babam geri dönüşüme bu yeni defterleri atmayalım diyor. Kardeşin de okusun diyor. O yüzden ben atmam saklarım. Şu an dolabımda duruyor, ara ara okuyorum.”

Ö8: “Böyle onu bir anı gibi saklayacağım çünkü konular açık açık olduğu için çok hızlı anlayabiliyorum. Belki bazen yardım edebilir diye onu saklamak istiyorum.”

Ö6: “Arkadaşlarımızla yaptık. Yaparken eğlendik. Saklayacağım.”

Ö21: “Kesinlikle tekrar benim için çok önemli. Tekrar etmek, etkinlik, etkinlikleri hatırlamak için gerçekten benim için çok önemli. Defterim bittikten sonra bir yere koyarım. Kesinlikle çöpe atmam çünkü lazım olabilir, tekrar yapmak gerekebilir kesinlikle.”

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Türkçe dersinde etkileşimli defterin kullanımı sırasında öğrencilerin yaşadıkları problemler nelerdir?” sorusuna ilişkin verilerin analizi sonucunda Tablo 5’te betimleme yapılmıştır.

Tablo 5. ETD Kullanımı Sırasında Öğrencilerin Yaşadıkları Problemler

<i>Tema: ETD Kullanımı Sırasında Öğrencilerin Yaşadıkları Problemler</i>		
<i>Kategoriler</i>	<i>Kodlar</i>	<i>N</i>
ETD kullanımının zorluk derecesi	Kolay	23
	Orta	2
	Olmadı	21
ETD kullanımı sırasında zorlayan çalışmalar	Katlama çalışmaları	2
	Yazı yazmak	1
	Metin çalışması	1
	Kesme-yapıştırma	17
	Metin çalışmaları	6
En çok ilgi çeken ETD kullanımı	Tüm çalışmalar	5
	Kelime çalışmaları	3
	Özet çalışmaları	2
	Kapak, bayrak, İstiklal Marşı	1
	Yok	12
En az ilgi çeken ETD kullanımı	Etkileşimsiz yazılar	3
	İçindekiler	2
	Özet çıkarma	2
	Etkileşimsiz yapıştırmalar	1
	Tablolar	1
	Tahmin çalışmaları	1
	Yapboz	1
	Metin çalışması	1

ETD kullanımının zorluk derecesi incelendiğinde; 23 öğrencin etkileşimli defter kullanımını kolay olarak değerlendirirken, iki öğrenci çalışmanın zorluğunu orta düzeyde bulduğunu ifade etmiştir. Bu konuda ham verilerden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Ö12: “Bence yüzde on, çok zor değil.”

Ö15: “Zorluk derecesi aslında yok. Çok kolay hepsi. İlk başlarda birazcık zorlandım ama sonra onları okuya okuya çok iyi bir şekilde anladım.”

Ö18: "Orta."

Ö20: "Zorluk derecesi yüzde iki."

Ö24: "Zor bir yanı yok tüm yanları kolay ve eğlenceli."

ETD kullanımını zorlayan çalışmalar kategorisinde 21 öğrenci kendisini zorlayan bir çalışma olmadığı, iki öğrenci katlama çalışmalarında zorlandığını, bir öğrenci yazı yazmakta, bir öğrenci metin çalışmalarında zorlandığını ifade etmiştir. Bu konuda ham verilerden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Ö14: "Yok, olmadı."

Ö20: "Çok olmadı. Bazen yazı yazmıştık, en fazla onlardır. Onun dışında bir şey zorlamadı beni."

Ö24: "Bazen katlama çalışmaları yaptırıyordunuz. Onlarda biraz zorlandım. Onun dışında zorlandığım bir şey yok."

Ö25: "Biraz zor oluyordu ilk başlarda, ilk dönemlerde ama sonra günler günler geçtikçe çok güzel oldu. İçim ısınmaya başladı. Kolaylaştı."

ETD kullanımı incelendiğinde 17 öğrenci kes-yapıştır çalışmalarını, altı öğrenci metin çalışmalarını, beş öğrenci yapılan tüm çalışmaları, üç öğrenci kelime çalışmalarını, iki öğrenci özetleme çalışmalarını, bir öğrenci defter kapağı hazırlama çalışmalarını, bayrak ile İstiklal Marşı hazırlama çalışmalarını en çok ilgilerini çeken çalışmalar olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konuda ham verilerden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Ö5: "Ben metinlerin tahminini, özetini, yoksa ne bileyim kelime çalışmasını seviyorum."

Ö13: "Hani böyle süsleyip kapak yaptım hoşuma gidiyor. Bayrak, İstiklal Marşı onlar da hoşuma gitti. Çünkü kitap gibi durduğu için."

Ö14: "Benim en çok ilgimi çeken metinleri çalışmaları çok güzel. Metinle ilgili sorular var, önce metni tahmin ediyorsun, okuduktan sonra tekrar anlamını yazıyorsun, kelimeleri tahmin ediyorsun, onunla ilgili sorular kendin yazıyorsun, en çok beğendiğim bölüm burası. Çünkü kitapta yaptığım zaman çok aklımda kalmıyor, ama defterde yaptığım zaman sanki biraz daha eğlenceli olduğu için etkileşimli defter uygulaması aklımda biraz daha fazla kalıyor."

Ö15: "En çok ilgimi çeken böyle açma kapamalı etkinlikler, ne bileyim, böyle yazmalar falan hepsi benim ilgimi çekti, çok sevdim hepsini."

Ö18: "En çok ilgimi çeken metnin özetini hazırlamalar ilgimi çekiyordu. Başka yapıştırma. Çünkü onların, metnin özetini okursan daha anlaşılır geliyor."

Ö17: "En çok ilgimi çeken kesme yapıştırma çalışmalarıydı. Çünkü yaparken hem eğlendik hem de öğrendik."

Ö25: "Benim hepsi ilgimi çekiyordu aslında ama Ahtapot Masalı metninde birçok etkinlik yapmıştık, o benim ilgimi çekti. Çünkü çok güzel etkinlikler yapmıştık, çok güzel yazmıştık, çok eğlenmiştik."

En az ilgi çeken ETD kullanımı kategorisinde üç öğrenci etkileşimsiz yazılar, iki öğrenci içindekiler bölümü, iki öğrenci özet çıkarma çalışmaları, bir öğrenci etkileşimsiz resimleri, bir öğrenci tabloları, bir öğrenci tahmin çalışmalarını, bir öğrenci yapboz çalışmalarını, bir öğrenci metin

çalışmalarının en az derecede ilgisini çektiğini ifade etmiştir. Bu konuda ham verilerden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Ö1: *“En az ilgimi çeken sözlük bilgisi”*

Ö2: *“Beğenmediğim çalışma yoktu ben hepsini seviyordum.”*

Ö4: *“Yapboz alıyordunuz yapıştırıyordunuz. Onu ben pek sevmedim.”*

Ö13: *“Hani içindekiler bölümü, anlamamıştım tam onu. O yüzden sevmedim biraz.”*

Ö16: *“En az ilgimi çeken bazen metin özetleri çıkarma ondan pek, ondan da zevk alıyordum ama öbürlerine daha az zevk alıyordum”*

Ö17: *“En az ilgimi çeken konuları düz yazdığımız yer.”*

Ö19: *“En az ilgimi çeken resimlere bakıp o resmin içinde ne olduğunu bilmeye çalışmak oldu ama hepsinde değil, bazılarında. Çünkü bazılarında resimler değişik geliyor, güzel geliyor. O resmin ne olduğunu anlayabiliyorum. Bazı resimler karışık geliyor ama onlarda az daha az beğeniyorum.”*

Ö20: *“En az ilgimi çeken tablo tarzı. Çünkü öğretmenim onda bir tek tablo yapıyoruz, resimlerle desteklenmiyor.”*

Elde edilen bulgular öğrencilerin çoğunun etkileşimli defter kullanımına olumlu düşünce ve duygu geliştirdiğini, kullanımın devam etmesi gerektiğini, Türkçe dersine dönük ilginin arttığını, konuları daha iyi anladıklarını, yapılan çalışmaları tekrar ettiklerini, ortaya çıkan ürünün değerli olarak gördükleri için saklayacaklarını göstermektedir. Öğrencilerin görüşleri ETD kullanımının kolay olduğunu ve kullanım sırasında problem yaşamadıklarını ortaya koymuştur.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde etkileşimli defter kullanımına ilişkin öğrenci görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla ETD kullanımında öğrencilerin hissettikleri, etkileşimli defterin kullanımının faydaları, etkileşimli defterin kullanımı sırasında öğrencilerin yaşadıkları problemler temaları bağlamında bulgular yorumlanmış ve sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemine dayalı olarak elde edilen sonuçlara bakıldığında öğrenciler ETD kullanılmasını genel olarak değerlendirdiklerinde güzel, iyi bulduklarını, sevdiklerini, kullanım esnasında eğlendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrenciler ETD kullanımından hoşlandıklarını; mutluluk, sevinç, heyecan ve merak duygularının ağır bastığını ifade etmiş ve öğrencilerin ETD kullanımına yönelik olumlu bakış açısı ve duyguları olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin etkileşimli defterlere yönelik olumlu deneyimleri sonucu Mallozzi'nin (2013) öğrencilerin etkileşimli defterini kullanmayı sevdiklerini ve bunun bilimsel süreç becerilerini öğrenmelerine fayda sağladığını bulgularıyla tutarlılık göstermektedir. ETD ile öğrenme ortamlarının eğlenceli hâle dönüştürülmesi, motivasyon ve isteğin artırılması, sürecin beceriye dönüştürülmesi başarının yükselmesi için gerekli olduğunu gösteren farklı konulu (Abaslı ve Polat, 2019; Kansızoğlu ve Sulak, 2019; Kavak ve

Köseoğlu, 2007; Tezcan ve Erçoklu, 2010) araştırmalar da bu araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir. Gömleksiz ve Kan'a (2012) göre öğrenme ile duygular arasında ilişki bulunmaktadır. Bu nedenle öğrenme esnasında bireyin duyuşal özelliklerine önem verilmesi gerekmektedir. Öğrenmenin kalıcılığı için duygular öğrenmenin içine çekilmelidir aynı zamanda öğrenenle olumlu bir duyuşal bağın kurulması için çaba gösterilmelidir.

Araştırmanın ikinci alt problemine dayalı olarak elde edilen sonuçlara bakıldığında öğrencilerin tamamı Türkçe dersinde ETD kullanmaya devam edilmesini istemiştir. Öğrencilerin çok büyük çoğunluğu ETD kullanımı ile Türkçe dersi konularını daha iyi anladığını ifade ederek, Türkçe dersine olan ilginin arttığını belirtmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu için ETD'nin önemli olduğu, defterini saklayacakları ve işlenenleri tekrar ederek defterle çalışacaklarını belirtmiştir. Bazı araştırmalarda yer alan öğrencilerin etkileşimli defteri kullanmayı sevdiğikleri ve kullanmaya devam etmek istedikleri bulguları bu araştırma sonuçlarını desteklemektedir (Johnson, 2013; Yaylak, 2020). ETD yapılandırıcı yaklaşım, çoklu zekâ, etkinlik temelli, aktif, işbirlikçi, proje temelli, özerk öğrenme gibi yaklaşımları kapsamaktadır. Batdı'ya (2014) göre Etkinlik Temelli Öğrenme Yaklaşımı ile yapılan öğretimin, öğrencilerin öğrenme sürecindeki rolünü, değerlendirme sürecindeki performansını ve derse ilişkin ilgi ve tutumunu olumlu yönde etkileyerek akademik başarılarının artmasını sağladığı söylenebilir. ETD kullanımıyla ders etkinliklerine karşı ilgi ve derse yönelik tutuma olumlu katkı sağlamıştır. Olumlu duygularla sorumluluk alarak kendi öğrenme hızında öğrenen öğrencilerin daha iyi öğrendikleri benzer çalışmaların sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir (Berkant ve Burun, 2021; Çelik, Şenocak, Bayrakçeken, Taşkesengil ve Doymuş, 2005; Uysal, 2021).

Araştırmanın üçüncü alt problemine dayalı olarak elde edilen sonuçlara bakıldığında öğrencilerin çok büyük çoğunluğu ETD hazırlamanın kolay olduğunu ve kullanımı sırasında zorluk yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Özellikle defterin sağ bölümünde bulunan bilgilerin etkileşimli hâle dönüştürülmesi bütün öğrenciler tarafından en çok ilgi çeken çalışma olarak tespit edilmiştir. Bunun yanında en az ilgi çeken ETD kullanımı araştırıldığında bazı öğrenciler ilgilerini çekmeyen çalışma olmadığını söylerken, bazı öğrenciler de etkileşimsiz, sadece yazı, sadece resim gibi etkinliklerin daha az ilgi çektiğini belirtmişlerdir. ETD kullanılmasında sadece metin çalışmalarına yer verilmemiş, metin aracılığı ile pek çok konunun etkinliği yapılmıştır. Soto'ya (2017) göre etkileşimli defterler dil öğrenmeye uygun şekilde kullanılırsa öğrencilerin dil yeterliliklerini daha hızlı ilerletecek ve eleştirel düşünme becerilerini geliştireceklerdir (s. 21). ETD ile öğrencinin çalışmalarını sözlü olarak ifade etmesi dil gelişimine, kendini ifade etmesine olanak tanırken arkadaşlarının çalışmalarını dinlemesi, dinleme becerilerine katkı sağlayacaktır. ETD kullanılması öğrencilerin düzgün boyama, kâğıt katlama, makasla düzgün şekil verme, ölçme yapma gibi el göz koordinasyonunu sağlayan becerileri de geliştirmiştir. Alanyazındaki araştırmalar bu becerilerin gelişimini desteklemektedir (Brown, 2018;

Young, 2003). Tuğrul ve Kavici (2002) origaminin iř birliği öğrenme, yaratıcı öğrenme, aktif öğrenme, proje tabanlı öğrenme, beyin temelli öğrenme gibi çağdaş öğrenme metotları ile bağlantılı aktivite temelli bir yöntem olduğunu belirtmektedir. ETD kullanılmasında benzer çalışmalara yer verildiği için bu araştırma sonuçlarını ile tutarlılık göstermektedir (Andreass, 2011; Moore, Oyama, Pearcec ve Kitano, 2020; Tuğrul ve Kavici, 2002). Yaylak'ın (2020) araştırmasındaki etkileşimli sosyal bilgiler defteri kullanması sonucu öğrencilerin kendilerini iyi hissettiklerini, eğlendiklerini, kendilerini geliştirip yaratıcılıklarını arttırdığı ve öğrenmelerine olumlu katkı sağladığı bulguları, bu araştırmanın bulguları ile tutarlılık göstermektedir. Yaylak (2020) öğrencilerin etkileşimli defter kullanımında malzeme eksikliği, sınıf ortamındaki gürültü, zaman kısıtlığı, en iyiyi ve güzeli yapma isteği vb. nedenlerle öğrencilerin zorlandıklarını ileri sürerken Yi (2012) öğrencilerin defterlerini unutmalarını dezavantaj olarak görmektedir (s. 21).

ETD kullanımına ilişkin sonuçlar, öğrencilerin olumlu duygular geliştirdiği, bu deftere yönelik etkinlikleri yapmak ve devam etmek istedikleri, Türkçe dersine olan ilgilerinin arttığı ve Türkçe ders konularını daha iyi anladıkları; öğrenirken eğlendikleri, kendilerini pasif durumdan aktif duruma geçirdiği, öğrenme sorumluluklarını yerine getirmede yönlendirici olduğu, el becerilerini geliştirdiği, hatırlamayı kolaylaştırdığı, çalışma sonunda öğrencinin bir ürün oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye'de ETD'nin kullanımı üzerine bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Ancak Yaylak'ın (2020) sosyal bilgiler dersinde etkileşimli sosyal bilgiler defteri kullanımı araştırma sonuçları ile ETD kullanımı tutarlılık göstermektedir. Yaylak (2020) öğrencilerin derslerden sıkılmasının önüne geçmek, dersleri daha eğlenceli hâle getirmek ve öğrencilerin öğrenmelerini artırmak için etkileşimli defter gibi öğrenci merkezli öğretim etkinliklerinin daha çok kullanılması önermektedir. Brown'a (2018) göre günümüzde öğrencilerin okulda daha başarılı olmaları için kullanılan standartlaştırılmış ve sınıf testlerinin yerine, etkileşimli defterler çok faydalı araçlar olabilir. Öğrencilerin kendilerine aktarılan tüm bilgileri kaydetmelerine ve düzenlemelerine ve daha iyi anlamaları için bu bilgilerle verimli bir şekilde etkileşim kurmalarına yardımcı olabilir (s. 20). Jaladanki ve Bhattacharya'ya (2014) göre etkileşimli not defteri, öğrenciye öğrenmelerinin özerkliğini ve sahipliğini sağlar. Öğrencilerin derste öğretilen materyalin anlamlarını deneyimlerini kullanarak yeniden oluşturdukları aynı zamanda istedikleri şekilde ifade edebilecekleri güvenli bir alandır. Endacott'a (2007) göre öğrencilere, sayfanın her iki bölümünde yer alan çeşitli etkinlikler aracılığıyla bilgileri en iyi nasıl oluşturacakları, işledikleri ve yazacakları konusunda seçenekler sunar. Defter aynı zamanda öğrencilere kişisel ifade ve başarıyla dolu renkli, değişik, anlamlı öğrenci sayfaları oluşturdukları için gurur duyacakları bir şey verir. Alanyazın incelendiğinde öğrencilerin ETD kullanımını sevdikleri, öğrenmelerine olumlu katkı sağladığı, özgün öğrenme durumları yarattığı gibi

sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir (Braxton, 2010; Lauterbach, 2016; Mallozzi, 2013; Marcarelli, 2010; Waldman ve Crippen, 2009; Wilson, 2015; Yi, 2012).

Sınırlılıklar ve neriler

Bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımının doğası gereği 25 kişilik katılımcı grubundan elde edilen verilerle sınırlıdır ve genellenemez.

Bu başlık altında elde edilen sonuçlara yönelik öneriler sunulacaktır.

1. ETD uygulamalarının deneysel çalışmalar yapılarak motivasyon ve akademik başarıya etkisi incelenebilir.
2. Aktif ğrenme anlayışının yaygınlaşması amaçlı ilkokul öğretmenlerine çeşitli yollarla eğitim verilebilir.
3. ETD kullanımının öğrencilerin dört temel dil becerisine etkisi araştırılabilir.

Kaynaklar

- Abaslı, K. & Polat, ř. (2019). Duygusal zerklik ve ğrenci yılmazlığı arasındaki ilişkilerin ğrenci görüşlerine göre incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 1-15. <https://dx.doi.org/10.30855/gjes.2019.05.01.001>
- Andreass, B. (2011). Origami art as a means of facilitating learning. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 11, 7–11. <https://core.ac.uk/download/pdf/82644879.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Arslan, A. (2009). Yapılandırmacı ğrenme yaklaşımı ve Türkçe ğretimi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(1), 143-154. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/32151> sayfasından erişilmiştir.
- Bada, O. S. & Olesgun, S. B. (2015). Constructivism learning theory: a paradigm for teaching and learning. *Journal of Research & Method in Education*, 6(5), 66-70.
- Batdı, V. (2014). Etkinlik temelli öğrenme yaklaşımının akademik başarıya etkisi. *e-International Journal of Educational Research*, 5(3), 39-55.
- Berkant, H. G. & Burun, Z. (2021). Öğretmenlerin yaratıcılığı destekleme durumları ile öğrencilerin yazma özerkliklerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 427-446. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1676864> sayfasından erişilmiştir.
- Braxton, E. (2010). *The implementation of interactive science notebooks and the effect it has on students writing*. (Yüksek Lisans Tezi). www.proquest.com sayfasından erişilmiştir.
- Brown, D. (2018). *The effect of the use of interactive notebooks on 9th grade student achievement*. (Yüksek Lisans Tezi). www.proquest.com sayfasından erişilmiştir.

- Büyüköztürk, Ő., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ő. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (21. b.). Pegem Akademi.
- Çelik, S., Şenocak, E., Bayrakçeken, S., Tařkesenligil, Y. & Doymuş, K. (2005). Aktif öğrenme stratejileri üzerine bir derleme çalışması. *Kazım Karabekir Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 11, 155-185.
- Demir, C. & Yapıcı, M. (2007). Ana dili olarak Türkçenin öğretimi ve sorunları. *Sosyal Bilimler Dergisi*, IX(2), 182-184.
- Endacott, J. (2007). Interactive notebooks: helping to meet the needs of middle school students. *Social Studies Research and Practice*, 2(1), 129-137.
- Erdamar, G. & Barası, M. (2021). 21. yüzyıl becerileri açısından ortaokul Türkçe dersi öğretim programı. *TEBD*, 19(1), 312-342. <https://doi.org/10.37217/tebd.868788>
- Gömlüksiz, M. N. & Kan, A. Ü. (2012). Eğitimde duyuşsal boyut ve duyuşsal öğrenme. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(1), 1159-1177.
- Güneş, F. (2009). Türkçe öğretiminde günümüz gelişmeleri ve yapılandırıcı yaklaşım. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 1-21.
- Gürsel, F. G. & Akçay, B. (2021). Üstbilişe dayalı öğretim yönteminin öğrencilerin üstbiliş farkındalıkları ve tutumlarına etkisi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(2), 900-925.
- Jaladanki, V. S. & Bhattacharya, K. (2015). Interactive Notebook: Arts-based approach to physics instruction. *Creative Approaches to Research*, 8(2), 32-45.
- Johnson, S. M. (2013). *What is the impact of interactive science notebooks on student success in science?* (Yüksek Lisans Tezi). www.proquest.com sayfasından erişilmiştir.
- Kansızoğlu, H. B. & Sulak, S. E. (2019). Öğrenci merkezli dil bilgisi öğretim uygulamalarının öğrenci başarısına etkisi: Bir meta analiz çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 34(4), 958-980.
- Kavak, N. & Köseoğlu, F. (2007). Yapılandırıcı öğrenme yaklaşımına dayalı rol oynama öğretim yönteminin avantaj ve dezavantajları. *Gazi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 27(2), 309-325.
- Koç, G. & Demirel, M. (2004). Davranışlıktan yapılandırmacılığa: eğitimde yeni bir paradigma. *H. Ü. Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 27, 174-180.
- Lauterbach, R. M. (2016). *Implementing interactive science notebooks into 6th grade classrooms*. (Yüksek Lisans Tezi). www.proquest.com sayfasından erişilmiştir.
- Mallozzi, F. N. (2013). The effects of using interactive student notebooks and specific written feedback on seventh grade students' science process skills. *Electronic Journal of Science Education*, 17(3), 1-24.

- Marcarelli, K. (2010). *Teaching science with interactive notebooks*. United Kingdom: Corvin.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (2021). *Nitel veri analizi* (S. Akbaba-Altun & A. Ersoy, ev.) Ankara: Pegem Akademi.
- Moore, D., Oyama, M., Pearcec, D. R. & Kitano, Y. (2020). Plurilingual education and pedagogical plurilanguaging in an elementary school in Japan: A perspectival origami for better learning. *Journal of Multilingual Theories and Practices*, 1(2), 243–265. <https://doi.org/10.1558/jmtp.17783>
- Morton, J. L. (2017). *Promoting inquiry-learning through the use of interactive science notebooks in seventh grade life science*. (Yüksek Lisans Tezi). www.proquest.com sayfasından erişilmiştir.
- Soto, R. M. (2017). *Implementing interactive science notebooks with English language learner*. (Yüksek Lisans Tezi). www.proquest.com sayfasından erişilmiştir.
- Tezcan, H. & Eroklu, H. F. (2010). Geleneksel anlatım ve yapılandırıcı yaklaşımın radyoaktivite öğretiminde başarıya etkilerinin karşılaştırılması ve ilgili yanlış kavramaların giderilmesindeki etkileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(1), 201-225.
- Tok, H. (2011). Otonom öğrenme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(36), 54-64.
- Tuğrul, B. & Kavici, M. (2002). Kağıt katlama sanatı origami ve öğrenme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(11), 1-17.
- Uysal, Ö. (2021). Proje tabanlı öğrenme ile kazanılan 21. yüzyıl becerilerine yönelik bir nitel araştırma. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 4(2), 85-110.
- Waldman, C. & Crippen, K. J. (2009). Integrating interactive notebooks: a daily learning cycle to empower students for science. *The Science Teacher*, 76(1), 51-55.
- Wilson, K. E. (2015). *The impact of interactive science notebooks on middle school students*. (Yüksek Lisans Tezi). www.proquest.com sayfasından erişilmiştir.
- Williams, K. G., Dibella, K. S., Bruner, G. & Baker, L. (2016). Interactive student notebooks and higher education: an investigation of pre-service teachers' comprehension of literacy and assessment, *Valley International Journals*, 3(6), 2179-2184.
- Wist, C. C. (2006). *Putting it all together; understanding the research behind interactive notebooks*. (Yüksek Lisans Tezi). www.proquest.com sayfasından erişilmiştir.
- Yaylak, E. (2020). Etkileşimli sosyal bilgiler defteri (ESBD) uygulamasına ilişkin bir durum çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 45(204), 65-89.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. b.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yi, P. L. (2012). *Using interactive science notebooks*. (Yüksek Lisans Tezi). www.proquest.com sayfasından erişilmiştir.

Young, J. (2003). Science interactive notebooks in the classroom. *Science Scope* 26(4), 44-47.

Yurdakul, C. (2016). *Özerk öğrenme ve yaşam boyu öğrenme arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Extended Summary

Turkish is considered to not only develop language skills such as listening, speaking, reading, writing, visual reading, and visual presentation but also develop mental skills such as thinking, understanding, sequencing, classifying, questioning, setting up associations, criticising, analysing-synthesising, and evaluating. Developing mental skills in addition to language skills is prioritised in teaching Turkish (Güneş, 2009). Implementations which enable active participation, are directed to practice, support creativity, and both support children's development and increase their interest in their native language are needed in Turkish classes. One such implementation is called interactive notebooks. An interactive notebook is a notebook whose right-hand side and left-hand side are separated. The right-hand side is used for the transfer of the knowledge presented by the teacher during the classes into the notebook. The left-hand side is the part where students transform the knowledge on the right-hand side into a new form through tables, charts, graphic organisers, maps, songs, and poems by using their creativity (Endacott, 2007; Wist, 2006, p. 129). According to Young (2003), interactive notebooks are the notebooks in which right-hand side contains knowledge presented by the teacher (notes, vocabulary, video notes, lab, and so on) and in which left-hand side shows the knowledge processed by students (brainstorming, reflections, drawings/figures, and worksheets). This study aimed to reveal the fourth graders' views on interactive notebooks used in Turkish classes. It was designed as an action study approach of qualitative study. The events and phenomena investigated in social sciences are analysed in their own context, and researchers try to describe the events and phenomena in detail and in-depth and to interpret them (Yıldırım and Şimşek, 2021, p. 27). Qualitative studies are performed in the process of long-term and intense interaction with a part of a field or of social life. The process displays daily lives of individuals, groups, communities, and organisations (Miles and Huberman, 2021, p. 6). Twenty-five fourth grader elementary school students were included in this study. Convenience sampling method was used in the study. The researcher conducted the research in her own class in a public school in Uzunköprü district of Edirne. A semi-structured interview form was used for data collection. Individual and face-to-face semi-structured interviews were held in the 2021-2022 academic year. It was found on the basis of the participants' statements that the students found using interactive notebook nice and good in general and that they liked and had fun during the implementation. Accordingly, they stated that they enjoyed the implementation, they heavily felt happiness, joy, excitement, and curiosity, and they were

found to have positive perspectives and positive feelings about the interactive Turkish notebook (ITNB).

The activity started with the feelings of curiosity and excitement, the activities did not only contain books appropriate to their age or writing activities, but the students were also made to apply the subjects in Turkish cognitively and to configure them again through analysis and synthesis. The students were given options while differentiating the using of the interactive notebook. The purpose of doing this was to arouse curiosity and excitement in students and to make students have positive feelings about the success of the product. All of the students demanded to continue using the ITNB. The majority of them said that they understood the subjects in Turkish better through using the interactive notebook and that their interest in the course increased. They also said that the implementation was important for them, that they would keep their notebook and that they would study by making revisions with their notebook. The implementation made positive contributions to class activities, to students' interests and attitudes, and to the comprehensibility of the subjects. A great majority of the students stated that preparing ITNBs was easy and that they did not have difficulties during the implementation. It was found that most of the activities were interesting to students and that transforming the knowledge on the right-hand side of the notebooks into the interactive form was the most interesting activity for the majority of the students. On the other hand, on investigating the least interesting activity during the implementation, some students said that there were no activities that were not interesting for them, whereas some others said that the activities which were not interactive, the activities which contained only writing or pictures were less interesting to them. The ITBN contained not only text work, but several subjects were also studied by means of texts. By evaluating the results as a whole, it was found that the students had positive feelings about using the interactive notebook, that they wanted to do and continue the activity, that their interest in Turkish increased, and thus they learned the subjects in Turkish classes better, that they had fun while learning, that they were active and no longer passive, that using it guided them in fulfilling their responsibilities for learning, that it improved their manual skills, facilitated remembering and that they put forward a product at the end of the activity.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmaya, birinci yazar %60, ikinci yazar %40 oranında katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma Hacettepe Üniversitesi Senatosu Etik Komisyonunun 05.02.2022 tarih ve 00002017503 sayılı izni ile yürütülmüştür.